

T.C.
KALKINMA BAKANLIĞI
Özel Kalem Müdürlüğü

7/48428

Sayı : 43728771-610.00-
Konu : 7/48428 Esas Sayılı Yazılı Soru Önergesi

24 EYLÜL 2014
ÇOK İVEDİ

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA
(Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı)

İlgi: TBMM Kanunlar ve Kararlar Başkanlığının 31.07.2014 tarihli ve 43452547-120.00-189494 sayılı yazısı.

İlgi yazıyla, Ankara Milletvekili Sayın Özcan YENİÇERİ'nin tarafıma tevcih ettiği 7/48428 esas sayılı yazılı soru önergesinin cevaplandırılması talep edilmektedir.

Söz konusu yazılı soru önergesiyle ilgili cevabımız ekte sunulmuştur.

Gereğini arz ederim.

Cevdet YILMAZ
Bakan

EK :
Yazılı Soru Önergesiyle İlgili Cevaplar
(3 Sayfa)

ANKARA MİLLETVEKİLİ SAYIN ÖZCAN YENİÇERİ’NİN YÖNELTTİĞİ 7/48428 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİNE YÖNELİK CEVAPLAR:

Soru: Temmuz 2014 itibarı ile teknolojik altyapı, erişim eşitsizliği ve sayısal okuryazarlık gibi sayısal uçurum oluşturan unsurların azaltılması ve tamamen ortadan kaldırılması adına yürütülmekte olan çalışma ile projeler var mıdır? Var ise bunlar hangileridir ve ne aşamadadır?

Cevap: Ülkemizdeki sayısal bölünme sorunu 2003-2004 döneminde uygulanan e-Dönüşüm Türkiye Projesi Kısa Dönem Eylem Planı, sonrasında uygulanan e-Dönüşüm Türkiye Projesi 2005 Eylem Planı ve 2006-2010 döneminde uygulanan Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planında öncelikli olarak ele alınmış bilgi ve iletişim teknolojilerinin ve bu teknolojilerin kullanım yetkinliklerinin toplumun geniş kesimleri tarafından edinilmesi ulusal bazdaki politika metinlerinde temel bir öncelik olarak belirlenmiştir. 2014-2018 yıllarını kapsamayı öngörülen ve taslak hali yayımlanan yeni Bilgi Toplumu Stratejisinde de bu konu “Bilgi ve İletişim Teknolojilerinin Topluma Nüfuzu” ekseninde ele alınmaktadır. Sayısal bölünmenin azaltılmasına yönelik ortaya konulan politika ve eylemler özetle;

- Telekomünikasyon sektöründeki rekabetin artırılarak erişim fiyatlarının düşürülmesi,
- Sayısal okuryazarlığın örgün ve yaygın eğitim kapsamında artırılması ve bu alanda uzaktan eğitim imkanlarından faydalanılması,
- BİT kullanımının teşvik edilmesi amacıyla Türkçe sayısal içerik üretiminin teşvik edilmesi,
- Hanelerden internete erişim imkanı olmayan bireyler için Kamu Bilişim Merkezleri (KBM) olarak ifade edilen mekanların yaygınlaştırılması,
- İnternet kafelerin şartlarının iyileştirilerek toplumun geniş kesimlerine hizmet vermesinin temin edilmesi,
- Engellilerin bilgi ve iletişim teknolojilerine erişim imkanlarının artırılması,
- Yoksul hanelerin devlet destekleri ile internet erişimine kavuşmasını içermektedir.

Yukarıda sayılan spesifik konulara ek olarak Stratejinin genelinin ülke genelinde BİT’e erişim, kullanım ve BİT’ten elde edilen faydanın artırılmasına hizmet edeceği düşünülmektedir.

25.05.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5369 sayılı Evrensel Hizmet Kanunu, telefon ve temel internet hizmetlerinden, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde yaşayan herkesin, bölge ve yaşadığı yer ayırımı gözetilmeksizin yararlanmasına ve düşük gelirli, özürli ve sosyal desteğe ihtiyacı olan grupların yararlanabilmesi için uygun fiyatlandırma ve teknoloji seçeneklerinin uygulanabilmesine yönelik tedbirler alınmasına ilişkin düzenlemeleri içermektedir.

Sabit telefon, ankesörlü telefon, temel internet hizmetlerinden alınan katkı payıyla oluşan fon ile telekomünikasyon alanında faaliyet gösteren işletmecilerin, yeterli ekonomik getirisi olmadığı için yatırım yapmaktan kaçındığı bölgelerin BİT’e erişim imkânından faydalanmasına yönelik tedbirler uygulamaya konmaktadır. Oluşan fonla, Bilgi Teknolojileri (BT) sınıfları ve Kamu İnternet Erişim Merkezleri (KİEM) kurulmakta, dezavantajlı bölgelerdeki okullara internet, köylere ise telefon hizmeti götürülmektedir.

Yerleşik işletmeci Türk Telekom'un 2005 yılında özelleştirilmesi ile piyasaya yeni oyuncuların girmesi, fiber altyapısının yaygınlaşması, mobil GSM operatörleri arasında artan rekabet ve mobil genişbant erişimin sabit genişbant alternatif hale gelmesi erişim fiyatlarını aşağı çekmektedir. İşletmeciler arasında artan rekabet, erişim fiyatlarını aşağı çekerken kapsama alanlarının genişlemesini, sunulan elektronik hizmetlerin çeşitlenmesini ve BİT cihazları sahipliğinin artmasını tetiklemiştir. Bu gelişmelerin de katkısıyla, ülke genelinde nüfusu kapsama oranı DSL için tamamı yerleşik işletmeciye ait olmak üzere nüfusun yüzde 98'ine, 3G için sadece lider mobil işletmeci açısından nüfusun yüzde 88'ine, fiber için ise nüfusun yüzde 12'sine ulaşmıştır. İşletmecilerin rekabetinin yaşandığı bir başka alan da bilgisayar, akıllı telefon ve tablet edindirme kampanyalarıdır. Özellikle akıllı telefon yaygınlığındaki artışta mobil işletmecilerin kampanya kapsamında dağıttığı cihazlar etkili olmuştur.

2006-2010 döneminde uygulanan Bilgi Toplumu Stratejisi ve Eylem Planı'nın çıktısı olarak kurulan KİEM'ler, özellikle dezavantajlı bireylerin BİT'e erişim imkânlarının artırılması ve BİT kullanımının yaygınlaştırılması amacıyla muhtelif kamu kurumları (MEB, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Genelkurmay Başkanlığı) bünyesinde kurulmuştur. KİEM'ler, BİT'e erişim imkânı bulunmayan bireylere söz konusu teknolojilerin öğretilmesini destekleyen, bununla birlikte sunmakta olduğu diğer hizmetler ile genel olarak toplumda sosyal ve ekonomik etki yaratmayı hedefleyen toplum hizmetleri olarak nitelendirilmiştir. Strateji kapsamında 4.500 tam zamanlı KİEM kurulması, okullarda bulunan BT laboratuvarlarının yarı zamanlı KİEM olarak kullanılması, bu merkezlerde günün 2 farklı zamanında BİT derslerinin verilmesi ile bilgisayar ve internet kullanmayı bilmeyen bireylere yardım etmesi amacıyla birer danışman görevlendirilmesi hedeflenmiştir. Her ne kadar belirlenen hedefler tam olarak gerçekleştirilemese de halihazırda pek çok KİEM'de bireylere internet erişimi imkânı sunulmakta, sayısal okuryazarlık eğitimleri verilmektedir.

2012 yılında pilot uygulaması başlatılan ve 2014 yılından itibaren yaygınlaştırılması planlanan FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi ise BİT destekli eğitim alanında bir paradigma değişimine işaret etmektedir. Proje, donanım ve yazılım altyapısının sağlanması, eğitsel içeriğin sunulması ve yönetilmesi, öğretim programlarında etkin BT kullanımının temin edilmesi, öğretmenlerin hizmetiçi eğitimi ile bilinçli, güvenli, yönetilebilir ve ölçülebilir BT kullanımının sağlanması bileşenlerinden oluşmaktadır. Proje kapsamında, ilk ve ortaöğretimdeki yaklaşık 600 bin dersliğe etkileşimli tahta temin edilmesi, ortaöğretimdeki tüm öğrencilere tablet bilgisayar dağıtılması, sayısal ders materyali üretilmesi ve müfredatın bu teknolojilere uyumlaştırılması hedeflenmektedir. Proje hâlihazırda pilot aşamada devam etmektedir. Sayısal okuryazarlığın yaygınlaşmasına katkı sağlayacak bir diğer gelişme müfredatta ağırlığı azaltılan ve seçmeli hale getirilen BT derslerinin tekrar zorunlu dersler kapsamına alınarak ağırlığının artırılması olmuştur. Bu kapsamda, Bilişim Teknolojileri ve Yazılım Dersi 2013-2014 öğretim yılından itibaren haftada iki saat olmak üzere 5. ve 6. sınıflar için zorunlu, 7. ve 8. sınıflar içinse seçmeli olarak düzenlenmiştir.

Sayısal bölünmenin azaltılması amacıyla kamu, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları tarafından hayata geçirilen proje ve girişimler son yıllarda oldukça yaygınlaşmıştır. Bu projeler engelliler, kadınlar ve kırsalda yaşayanlar başta olmak üzere çeşitli açılardan BİT'e erişim imkânı olmayan bireylerin sosyal açıdan içerilmesinde oldukça etkili olmaktadır. Özellikle yerel yönetimlerin açmış oldukları merkezlerde bilgisayar ve internet imkânı olmayan bireylere dönük programlar oldukça rağbet görmektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesi Sanat ve Meslek Eğitimi Kursları (İSMEK), Ankara Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme Kursları (BELMEK), İzmir Büyükşehir Belediyesi Meslek Edindirme ve Beceri Kursları (İZMEB) ve daha pek çok il ve ilçe belediyesi tarafından açılan kurslar, aralarında temel bilgisayar eğitimi, ofis programları eğitimi, programlama teknikleri, web programlama ile web tasarımının bulunduğu bilişimle ilgili pek çok alanda bireylere ücretsiz hizmet sunmaktadır. Kamu, özel sektör ve sivil toplum işbirliği ile yürütülen Dijital Dünyana Beni Dahil Et, Bilenler Bilmeyenlere Bilgisayar Öğretiyor, Bilgisayar Bilmeyen Kalmayacak, Bilişimde Genç Hareket, Bilişimde Kadın Hareketi gibi projeler toplumun geniş kesimlerine temas etmektedir. Edinilen tecrübeler, STK'ların yaygın ağları, politik liderlik ve sürdürülebilir bir finansman modelinin bu tür proje ve girişimlerin başarı durumlarında oldukça etkili olduğunu göstermiştir. Örneğin, Kalkınma Bakanlığı, Birleşmiş Milletler Kalkınma Programı, Habitat Kalkınma ve Yönetişim Derneği ile Microsoft Türkiye ortaklığında halen yürütülmekte olan Bilenler Bilmeyenlere Bilgisayar Öğretiyor Projesi bu alandaki projeler için başarılı bir örnektir. Türkiye'de sayısal okuryazar sayısının artırılması ve özellikle sosyal imkânları kısıtlı genç, kadın, çocuk ve engelli bireylerin bilişim kapasitelerinin geliştirilmesine yönelik hayata geçirilen proje kapsamında tamamen gönüllü eğitmenler vasıtasıyla 2005 yılından bu yana yaklaşık 130 bin kişiye eğitim verilmiş olup halihazırda Proje devam etmektedir.

